ל"ל אמר אפילון,בת נב: ודף נח: כלים

פכ"ה מ"ט קדושין נט. [מנחות סט.], ג) רש"ל מ"ז,

לעזי רש"י

יונק"ש (יונקיירי"ש).

עלייהו נמי לכי יבשי ומיהו מדאורייתא

א"ח סימן תרכט סעיף טו: פו ב [מיי' פ"ה הל' ג] מס סעיף יב:

בח ג מיי׳ פ״ה מהלכות טומאת אוכלין הלי ו: שומאת אוכלין הלי ו: פט ד שם הלכה ז: צ ה ו מי" פ"ה מהלי סוכה הלכה ג סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי תרכע סעיף י: צא ז מיי׳ פ״ח מהלכות כלים הלכה י:

רבינו חננאל

איסורייתא דמחוזתא. פירוש אגודות של עצים שקושרין אותן למוכרן במספר כך וכך אגודות. צריפי דאורבני. פי׳ צריפין שמסככין אותן במורביות י של ערבה, וקושרין את ראשיהן ל) [ומשלשליו אותז] מהנה ומהנה בגג. ראשי [מעדנים] כדכתי׳ התקשר מעדנות כימה. ואלו הקשרין אין עשוין . ליטלטל בהן. ותנן נמי בכי ב כון כא בכון (המחיצות) [המחצלות] וכן המתיר ראשי מדנין טהורה. נחלקה לארכה ונשתיירו בה שלשה מעדנים של ששה (ששה) טפחים טמאה. ירקות פוסלין הסוכה, מאי טעמא כיון דלכי יבשי פרכי ונתרי כמאן דלתניהו דמי, . מקום המסוכך בירקות כאויר הוא. ואע״פ שעכשיו מסוכך הוא, ואם שעכשיו מסוכך הוא, ואם יש בו ג' טפחים פסולה. אמר ר' אבא אמר רב הונא אבוו די אבא אבוו די הוצא הבוצר ענבים לדורכן לגת אין לו ידות, כלומר אין רצוז הבוצר בגת להיות רצון הבוצו בגוג להיות בענבים ידות, ולדורכן הוא בעי והידות שואבין היין. ורב מנשיא בר גמדא אמר אין לו ידות. ואסיקנא מאן דאמר קוצר לסיכוך אין לו ידות, כל שכן בוצר שודאי אין לו, אבל דר׳ אבא דאמר בוצר איז לו ידות, הני מילי בוצר דניחא ליה דלא להוי להן ידות . דלא נמציה לחמריה, אבל

א) כל"ל וכ"ה בערוך ערך

ירקות שאמרו חבמים. נפסח שאדם יונא נהן ידי מרור חזרת ועולשין ותמכא וחרחבינא דקות הן מאד טינב"ש בלע"ז הלכך אין חוללין בהן בפני הטומאה אם סיכך בהן גג ומדרבנן הוא

חייצי דלא מהבלי טומאה דלאו מאכל אלא אימא עד שתהא תחלתו כשיריו אחד אדם נינהו ולכי יבשי אין חלילתן חלילה דרש מרימר אהני איסורייתא דסורא מסככין בהו אע"ג דאגדן למנינא בעלמא הוא דאגדן א"ר אבא הני צריפי דאורבני כיון שהותרה ראשי מעדנים שלהן כשרין והא אגידי מתתאי אמר רב פפא דשרי להו (ואמר) רב הונא בריה דרב יהושע יאפילו תימא דלא שרי להו כל אגד שאינו עשוי לטלטלו לא שמיה אגד א"ר אבא אמר שמואל ירקות שאמרו חכמים אדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח מביאין את הטומאה ואין חוצצין בפני הטומאה בופוסלין בסוכה משום אויר מ"ם כיון דלכי יבשי פרכי ונפלי כמאן דליתנהו דמי ואמר רבי אבא אמר רב הונא יהבוצר לגת אין לו ידות ורב מנשיא בר גדא אמר רב הונא יהקוצר למכך אין לו ידות מאן דאמר קוצר כל שכן בוצר דלא ניחא ליה דלא נימצייה לחמריה מאז דאמר בוצר שאין לו ידות אבל קוצר יש לו ידות דניחא ליה דליםכך בהו כי היכי דלא ליבדרן נימא דרב מנשיא בר גדא תנאי היא דתניא "סוכי תאנים ובהן תאנים פרכילין ובהן ענבים קשין ובהן שבלים מכבדות ובהן תמרים כולן אם פסולת מרובה על האוכלין כשרה ואם לאו פסולה אחרים אומרים עד שיהו קשין מרובין על הידות ועל האוכלין מאי לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר יש להן ידות ומר סבר אין להן ידות לרבי אבא ודאי תנאי היא לרב מנשיא בר גדא מי לימא תנאי היא אמר לך רב מנשיא דכולי עלמא סברי הקוצר למכד אין לו ידות והכא במאי עסקינן יכגון שקוצצן לאכילה ונמלך עליהן לסיכוך אי לאכילה מאי מעמייהו דרבגן וכי קוצצן תִימא קסברי רבנן כיון דנמלך עליהן לסיכוך בטלה ליה' מחשבתו ומי בטלה ליה מחשבה בהכי והתגן יכל הכלים

כדמפרש דמפרכי ונפלי ומביחין את הטומאה בעודן לחין דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא כדפירש בקונטרס ומה שהוזקק לפרש מדרבגן דאי חשיבי אהל מדאורייתא הוא לענין הבאה אם כן לענין חלילה נמי ואי לא חשיבי אהל לענין חלילה אם כן לענין הבאה נמי לא דלא דמי להנהו דחשיב בפרק שמיני דאהלות (מ״א) גבי מביאין ולא חוללין דהתם היינו טעמא משום דדבר המקבל טומאה אינו חולך מפני הטומאה אבל לא שייך למיתלי טעמא בהכי דהא מפרש טעתא משום דכי יבשי מפרכי ונפלי ולא מסתבר למימר דאסוכה לחודה קאי דלכאורה אכולה מלתא קאי ועוד דאי בהכי תלי טעמא ממתניתין דאהלות שמעינן ליה דקחשיב אוכלין טמאין אלא ודאי מדרבנן הוא דאין חוללין הכא והא דלא חשיב להו גבי הנהו דאהלות משום דהתם מדאוריי׳ והכא מדרבנן אבל קשה דהיכי מני למימר דלאו מאכל אדם נינהו הא אמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף לט:) מה מלה שנקחת בכסף מעשר אף מרור כו' ומהאי טעמא ממעט הרדפני דאין יולאים בו ידי מרור כדפירש שם בקונטרם דהרדפני אינו נקח בכסף מעשר דאינו מאכל ואנן בעינן אוכלין דומיא דיין ושכר ובקר ולאן והגהה היתה שהגיה הר' יהודה בפירוש רש"י דלא מקבלי טומאה משום דלאו מאכל אדם נינהו ואינו כן אלא מאכל אדם הן ואפ״ה חייצי מדאורייתא כל זמן שלא הוכשרו כדתנן במסכת אהלות פ"ח (מ"א) גבי מביאין וחוללין קחשיב אוכלין טהורין

דהיינו שלא הוכשרו וגבי מביאין ולא חוללין קא חשיב אוכלין טמאין דהיינו שהוכשרו וכן מוכח בהדיה פרק לה יחפור (ב"ב דף יט: ושם) בשמעתין דרקיק ודווקה בתלושין עסקינן דחלו מחוברין לא מביאין ולא חוללין כדתנן בפ"ח דאהלות (מ"ה) אלו לא מביאין ולא חוללין הזרעים והירקות המחוברים לקרקע חוץ מן הירקות שמנו חכמים כלומר גבי מביאין וחוללין דקחשיב התם בריש פרק ח' האירום והקיסום וירקות חמור ודלעת יוונית דהנהו אפילו מחוברין חיילי דקביעי וקיימי ואין הרוח מנענען אבל שאר ירקות המחוברין מתנענעין ברוח והוו להו כטלית וספינה שהיא שטה על פני המים ואפילו בעידנא דלא ניידי ואין מביאין ואין חוללין מדקתני בסיפא קשר את הספינה בדבר שהוא יכול להעמיד כבש את האבן על גבי טלית מביאה את הטומאה הא לאו הכי לא אבל כשהן תלושין ומונחין בחלון או כנגד ארובה חייני ושאר ירקות כדאמרינן בפרק לא יחפור (ב"ב דף כ. ושם) עשבים שתלשן והניחן בחלון או שעלו מאיליהן בחלון ממעטיו:

דלא דיבדרן. פ״ה שאם יבדיל ראשי שיבולים מן הקשין יתפרדו וילכו לחיבוד וי״מ שיכבידו רחשי שבלין על הקשים ולח יתפרדו הקשים מעל הסוכה ברוח: אם פסודת מרובה עד האוכדין בשרה. אבל אוכל מרובה פסולה אע"ג דאמר בפרק העור והרוטב (חולין דף קכט. ושם) בית שסיככו בזרעים טיהרו משום דבטלינהו יש לחלק בין בית לסוכה דבסוכה לא בטילי דעביד דסתר לה אחר החג אי נמי בעינן דלא מקבלי טומאה בשעת סיכוך משום תעשה ולא מן העשוי אי נמי התם כשעשה בהן שינוי מעשה דבמחשבה לא סלקי מטומאה והכא בשלא עשה בהן שינוי מעשה כדמוכח בתר הכי דפריך אי הכי מ"ט דרבנן דמה שמניחן ע"ג הסוכה לא חשיב שינוי מעשה וכן בפרק לא יחפור (ב"ב דף יט: ושם) דאמר רקיק אינו ממעט בחלון כדקאמרינן התם משום דלא מבטל ליה ופריך ותיפוק ליה דהוי דבר המקבל טומאה דלא מהני ביטול בלא שינוי מעשה: 35

נטמאו קודם שנמלך מיהו ירדה להן תורת קבלת טומאה על ידי מחשבה ראשונה ומי בטלה קמייחא במחשבה בתרייתא:

אלא. אתחלתו קאי והכי קאמר אין תחילתו פסול עד שיהא הוא כשיעור שיריו דהיינו אחד אלמא לרבנן שלשה דקאמרינן לעיל למצוה דאי לעכב הא מני לא רבי יוסי ולא רבנן: איסורייתא דסורא. דגזור רבנן עלייהו שלא יסמכו עליהן לחוץ מפני הטומאה דלמא סמכו - חבילי קנים שהיו עושין למכור בשוק ומוכרין אותם במנין: מסככין

בהן. ואין בהם משום גזרת אולר דכל ימות השנה לפי שאין דרך להלניעם באגדם: אלא למנינא אגדינהו עד שימכרו בעלמה. והלוקחן לייבשן מתיר אגדן הלכך המסכך בהן לשם סוכה אינו לריך להתיר אגדן: **לריפי**. כמין כוך עגול ככובע ונחבאים בתוכו ליידי עופות: דאורבני. עשוי מענפי ערבות וגודלין אותו מתחתיו פיו רחב ולמעלה קושרין ראשי הנצרים בחבל קשר אחד כעין כלי מלודות שלדין דגים הטנים שעושין בגומא שקורין יונק"ש אבל אין בלריף שלשה וארבעה בתי אריגה כמו שיש למצודה: ראשי מעדנים. קשר העליון. מעדנים כמו התקשר מעדנות כימה (איוב לח): מססחי. ללד פיו הוא קלוע: דשרי להו. מתיר ראשי החוט שהוא קלוע בו ואינו לריך להפקיע הקליעה: שאינו עשוי לטלטלו. כגון זה שמשהתיר קשר העליון אם אתה מטלטלו הוא ניתק מאליו שאין לו אלא פיו קלוע כמין גדיל לאחוו את :הנלרים ירקות שחמרו חלמים. בפסח שאדם יולא בהן ידי מרור חזרת ועולשין ושאר חברותיהן דקות הם טינב"ש בלע"ו הלכך אין חוללין בפני הטומאה אם סיכך בהן גג ומדרבנן הוא דגזור עלייהו שלא יסמכו עליהן לחוץ בפני הטומחה דלמא סמכי עלייהו לכי יבשי נמי. מיהו בעודן לחין חוללין מדאורייתא משום דלא מקבלי טומאה דלאו מאכל אדם נינהו ש (דאי מקבלי טומאה לא חייצי בפני הטומאה) ולכי יבשי אין חלילתן חלילה כדמפרש דמפרכי ונפלי: ומביחין אם הטומאה. בעודן לחין וכל כמה דלא יבשי אהל הוא מדאורייתא: ופוסלין בסוכה משום אויר. כשיעור שאויר פוסל בה דהיינו

להו לחומרא ובשלשה: הבולר לגת. הבולר ענבים לדרוך אותם אין

להם ידות להביא העץ טומאה על האוכל לפי שאינו לריך לבית

אחיזה ולא ניחא ליה בהן וכי אתרבו ידות לטומאה בהעור והרוטב (חולין דף קיח.) הני מילי ביד הלריכה או בכלי או באוכל: הקולר

למכך. אין הקשין מביאין טומאה על האוכל דלא ניחא ליה בחיבורין דאוכל בסכך לא מיבעי ואי לאו דפסולת מרובה עליו

הוה פסיל לה לסוכה: מאן דאמר. דקולר לסכך אין לו ידות:

כל שכן בולר. לגת דלא ניחא ליה בהנך ידות: דנמלייה לחמריה. מוללות את היין ומפסידות: דלא ליבדרן. ניחא

ליה באוכל המחובר בהן שאם יבדיל ראשי שבלים מן הקשים

שמה יתפזרו וילכו לחיבוד: נימה דרב מנשיה. דהמר קולר אין לו ידות תנאי היא: סוכי תאנים. ענפי תאנים:

פרכילין. זמורות: מכבדות. ענפי דקל: כשירין. לסכך: על הידות. כדי בית יד סמוך לאוכל אף הוא לריך ביטול שגם הוא מקבל טומאה: לרבי אבא. דאמר בולר אין לו ידות אבל קולר יש לו ודאי תנאי היא על כרחיה מבעי למימר אנא דאמרי

כאחרים דאמרי יש לו דאילו תנא קמא לא מיתוקם כוותיה דהא

אמר אין לו ואי בקולר לאכילה ונמלך לסיכוך כל שכן דהוה ליה

למימר יש לו וקאמר אין לו הלכך לא מיתוקמא כרבי אבא:

אלא לרב מנשיא. דאמר קוצר לסכך אין לו מי מידחיק לאוקמי

מילתיה כתנאי ולמימר אנא אמרי כתנא קמא ואחרים פליגי או

מוקמינן למתניתין בקולר לאכילה ונמלך לסכך ומשום הכי אמרי אחרים דיש לו ידות אבל בקולר לסכך אחרים מודו נמי דאין

לו: ומי בטלה מחשבה. קבלת טומאה בהכי ואפילו לא

מטהרי. דתנן בפרק כ״ה בכלים כל הכלים בשלשה טפחים כדאמרינן לקמן בפירקין (דף יו.) אויר בשלשה. ולא משערינן להו לפסול כשיעור שאר סכך פסול דאוכל הראוי לקבל טומאה הוא וסכך פסול אינו פוסל אלא בארבעה טפחים באמצע וארבע אמות מן הצד אלא כי אויר דיינינן

ינין אגמון. **טינבי״ש**. דקות, רזות. רבינו חננאל (המשך) דניחא ליה לסכוכי בהן. לימא כתנאי סוכי, פי׳ אמירי, תאנים ובהז תאנים פרכילין ובהן ענבים קשין ובהן שבולים מכבדות ובהן תמרים, כולן אם פסולת מרובה על האוכלין . כשרה ואם לאו פסולין, אחרים אומרים עד שיהו אוון ב אוכון ב לו הידות קשין מרובין על הידות ועל האוכלין. מאי לאו בהא קמיפלגי. תנא קמא סבר הקוצר לסיכוך אין לו ידות, לפיכך תני עד שיהא . פסולת מרובה על האוכל בלבד. ואחרים סברי יש לו ידות וידות כמו האוכל הן ופסולין הן לסיכוך, לפיכך [תני] עד שיהא פסולת מרובה על האוכל ועל הידות. ר' אבא [ד]אמר בוצר אין לו ידות אבל קוצר יש לו ידות, כתנאי . הוא. דהא תנא קמא אמר נמי תנאי הוא, דהא אחרים אומרים יש לו ידות. ודחה לא לעולם אפילו אחרים מודו דהקוצר לסיכוך אין לו ידות, והכא כגון שקצרן לאוכלה, שצריך להיד כדי להיות תופש בהן אוכל, לפיכך כמו האוכל הן יי. חשובין להכניס הטומאה וכבר פירשנוהו דין הידות בפרק העור והרוטב. וכיוז בפוק העוד החדטב. זכיון שקצרן לאכילה אע״פ שנמלך עליהן מאכילה לסיכוד. תורת הידות לא זזה מעליהן. ואקשינן אי הכי אפילו לרבנן לא . בטלה טומאה מינייהו בסלה סומאה מינייהה, דהא קיימא לן דלא בטלה טומאה במחשבה, אמאי